

Subsidieaanvraag NME-educatie
voor basisscholen 2025
NME Schouwen-Duiveland (NME SD)

Zierikzee, 1 mei 2024



Toelichting

Wij vinden het belangrijk om de kinderen die opgroeien op Schouwen-Duiveland mee te nemen in de groene, maatschappelijke opgaves waar we als samenleving voor staan. Denk aan grote thema's als circulaire economie, energietransitie, klimaatadaptatie en -mitigatie, biodiversiteit, Sustainable Development Goals (duurzaamheidsdoelen) en voedselvaardigheid. Dit doen we door deze grote thema's te vertalen naar concrete opdrachten, excursies, leskisten etc. Zo betrekken we op interactieve wijze de nieuwe generatie bij de groene, maatschappelijke vraagstukken van nu. We stellen de kinderen van ons eiland zo in staat op te groeien tot duurzame denkers en doeners van de toekomst.

De budgetsubsidie van de gemeente Schouwen-Duiveland maakt het ons mogelijk om een basisprogramma aan te bieden. Voor aanvullende programma's, activiteiten, leskisten en gastlessen trekken we projectfinanciering aan. Per thema leest u in dit document wat wij in 2025 uit willen gaan voeren. Elk thema sluit af met een opsomming wat we vanuit onze budgetsubsidie financieren en wat we vanuit projectfinanciering uit kunnen voeren.

In het algemeen geldt dat we vanuit onze budgetsubsidie het volgende kunnen financieren:

- uitleenpunt voor les- en veldwerkmaterialen verzorgen
- vervoerskosten betalen voor ophalen en bezorgen materialen en leskisten
- een beperkt aantal gastlessen (coördinatie + vergoeding gastdocenten) verzorgen
- gastdocenten werven, behouden en inzetten
- communicatie verzorgen naar de basisscholen en natuurouders
- verzorgen van een website met bijbehorend reserveringssysteem
- ondersteuning bieden aan scholen bij inzet van onze materialen en vraagbaak zijn
- werkplan educatie opstellen en (financieel) verantwoording hierover afleggen
- Samenwerking met educatieve partners als NME Zeeland, GDO en IVN Natuureducatie
- een evenredig deel van de overheadkosten dekken

Deze werkzaamheden verzorgen we met ons team, het grootste deel wordt uitgevoerd door onze educatief medewerker.



Financiën

In de bijlage vindt u de begroting behorend bij de budgetsubsidie aanvraag PO van NME Schouwen-Duiveland. Met de budgetsubsidie dekken wij 25% van onze totale vaste lasten (exclusief salariskosten ten behoeve van inzet medewerkers op projecten). De salariskosten voor de inzet van onze educatief medewerker t.b.v. de basisprogrammering en de verwachte huur voor het uitleenpunt worden in zijn geheel toegerekend aan de budgetsubsidie. Voor wat betreft personele inzet komt dat neer op 800 uren, 0,5 FTE. Zoals u kunt lezen in deze begroting zijn de kosten voor onze basisprogrammering voor NME SD gestegen voor 2025. Met name de salariskosten zijn door CAO-stijgingen in een jaar tijd met 15% gestegen en ook zullen we vanaf 2025 huur moeten gaan betalen voor ons uitleenpunt. Daarom komen we op een iets hoger benodigd subsidiebedrag uit dan in 2024.

Speciale projecten in 2025

Gezien de grote connectie met het werk dat wij vanuit de budgetsubsidie kunnen uitvoeren, willen we ook graag twee grotere projecten 2025 uitlichten:

Vergroenen basisonderwijs Schouwen-Duiveland

De voorbereidingen voor ieder kind een schooltuin zijn in 2023 gestart. In 2024 is er een pilot gedraaid met vier scholen en er zijn twee schooltuinen aangelegd waarin de groepen 6/7 van de deelnemende scholen professioneel schooltuinonderwijs ontvangen. Ook zijn er 3 schoolpleinen vergroend. In 2025 gaan we door met het realiseren van onze droom: ieder kind een groen schoolplein en bijbehorende schooltuin! Naar verwachting (afhankelijk van projectinkomsten) kunnen we 11 scholen laten instromen in de opgezette module rondom het schooltuinieren en het inzetten van moestuincoaches voor het geven van de lessen. En worden er naar verwachting vier schoolpleinen vergroend.

Duurzame school van de Toekomst

In dit project maken we vanuit de samenwerking NME Zeeland en IVN Natuureducatie een bovenbouwmodule voor de basisschool waar we op basis van zoveel mogelijk bestaande materialen en lessen aan de slag gaan met een systeemgerichte benadering. Kinderen gaan zelf aan de slag met thema's als klimaatadaptatie, energietransitie, biodiversiteit, circulaire economie en verzilting en zien gaandeweg steeds meer verbanden tussen de thema's en gaan zo steeds meer integraal denken.

Voortgezet Onderwijs

Vanuit projectfinanciering voeren we een aantal projecten uit voor de leerlingen van het Pieter Zeeman College. In 2025 willen we hiermee doorgaan en willen we bovendien ook onderzoeken of we op structurele basis samen kunnen gaan werken. We willen hiervoor een routekaart opstellen voor het VO in samenwerking met het Pieter Zeeman College en uiteraard in afstemming met de gemeente Schouwen-Duiveland.



Uitleenpunt verhuizen

Daarnaast hopen we in 2025 een nieuwe locatie voor ons uitleenpunt gevonden te hebben. Helaas zijn de mogelijkheden op de Stadsboerderij voor ons uitleenpunt te beperkt. Het is een gedeelde ruimte met Gors en wij hebben deze ruimte maar 1 dag in de week beschikbaar. Het is erg onpraktisch om slechts een dag per week gebruik te kunnen maken van deze ruimte omdat we te maken hebben met dynamische en niet altijd planbare werkomgeving. Bovendien gaat deze ruimte naar verwachting op korte termijn gesloopt worden. Daarom zijn we genoodzaakt om een nieuwe plek te vinden voor onze materialen en leskisten. Gelukkig zitten we qua werkplek op een fijne plek bij Zeeuwendijk en gaat het dus alleen om een goede plek voor onze materialen en leskisten.

Leeswijzer

In 2025 werken we voor het onderwijs weer op basis van de volgende thema's:

- Gezondheid
- Klimaat en Energie
- Afval en Circulair
- Natuur(beleving)

Per thema kunt u op de volgende bladzijden lezen waar we in 2025 mee aan de slag willen gaan. In de bijlage vindt u de bijbehorende deelbegroting onderwijs.



Thema Gezondheid

Het thema gezondheid bestaat voor ons uit twee delen: gezondheid en bewegen in het groen. Op het gebied van gezondheid zetten we vooral in op voedseleducatie en voedselvaardigheid. Zo bieden we als NME-lessen en activiteiten aan om kinderen bewust te maken van de waarde van voedsel en zoomen we in dit thema in op voedselverspilling. Ook zetten we in op het ondersteunen bij het telen van eigen groenten en fruit. Op het deel bewegen, stimuleren we bewegen in het groen, denk daarbij

bijvoorbeeld aan activiteiten op het groene deel van het schoolplein.

Voedseleducatie op school

Binnen het onderwijs komt er steeds meer aandacht voor voedseleducatie en het verbouwen van groente en fruit op of nabij het schoolplein of in de schooltuin. We ondersteunen scholen hierbij met kennis, passende schooltuinlessen, activiteiten en materialen. Een deel van de materialen komt van het gezamenlijke programma Jong Leren Eten. Bovendien zijn we vanuit het GDO aangesloten op de Schooltuinalliantie. En zijn we sinds 2024 gestart – o.a. dankzij een projectsubsidie van de gemeente Schouwen-Duiveland – met het geven van professioneel schooltuinonderwijs in twee schooltuinen (Zierikzee en Bruinisse) voor vier scholen. Vanwege de jarenlange ervaring en expertise bij onze collega's bij Natuurstad Rotterdam zijn we een partnership met hen aangegaan.

Het plan is om middels projectfinanciering in 2025 11 scholen toe te voegen aan het geven van schooltuinonderwijs. Zo werken we toe naar de realisatie van onze droom: elk kind een groene speel- en leeromgeving en elk kind een schooltuin! Ook omarmen we de Zeeuwse Groene Revolutie. Een provinciaal samenwerkingsprogramma dat buiten leren, spelen en ontdekken stimuleert. Buiten zijn en buiten leren in een natuurlijke omgeving stimuleert de ontwikkeling van zintuigen, creativiteit en de motorische, cognitieve en sociale vaardigheden van kinderen. Dit zijn basisbehoeften voor de gezonde ontwikkeling van onze Zeeuwse jeugd.



Ook werken we dit jaar weer mee aan de actie van Jong Leren Eten om scholen te voorzien van wintergroente-pakket en moestuinzadenpakket met bijbehorende lespakketten.

Vitaal Schouwen-Duiveland

Als NME SD zoeken we zoveel mogelijk aansluiting én samenwerking met het gemeentelijke programma Vitaal Schouwen-Duiveland en de buurtsportcoaches. De gemeente Schouwen-Duiveland zet via het project Vitaal Schouwen-Duiveland in op gezonde voeding en bewegen. Een missie die wij als NME uiteraard ondersteunen. Daarom zetten wij in op gastlessen en lesmaterialen over gezonde voeding en bewegen in het groen. En werken we bijvoorbeeld ook samen in de kerngroep Vergroening Basisscholen en Kinderopvang SD.

Resultaat voor budgetsubsidie:

- ✓ Verzorgen uitleen, transport en controle van (les)materialen op gebied van gezondheid
- ✓ Ondersteuning bieden aan scholen die bezig zijn met voeding en bewegen.
- ✓ Proactief lesmaterialen aanbieden vanuit het programma Jong leren eten
- ✓ Coördinatie van een beperkt aantal gastlessen op het gebied van voeding, koken en bewegen

Resultaten buiten budgetsubsidie (uit te voeren mits voorzien van projectfinanciering)

- Project Vergroening basisscholen SD (vergroening schoolpleinen, aanleg schooltuinen en schooltuinonderwijs voor groep 6-7) verder uitrollen
- Invulling geven aan partnerschap groene revolutie
- Aanbieden van aanvullende gastlessen op het gebied van voeding, koken en bewegen
- Coördinatie acties Jong Leren Eten: moestuinzadenpakket en wintergroentepakket
- Menukaart updaten met alle lesmaterialen en activiteiten
- Opzetten van voedingsactiviteiten ten behoeve van onderwijs
- Uitvoering geven aan duurzame school van de toekomst





Thema Klimaat en Energie

Het thema duurzaamheid en klimaat en dan met name de energietransitie en klimaatadaptatie is een onderwerp dat steeds belangrijker wordt in onze samenleving en ook in onze educatie. Vanaf 2024 spreken we ook steeds vaker van regeneratief (milieu)onderwijs.

Klimaatadaptatie

Binnen het onderwijs merken we dat er veel aandacht is voor de klimaatverandering en dat kinderen nieuwsgierig zijn naar wat je dan kunt om je aan te passen aan het klimaat. Uiteraard staan we ook stil bij klimaatmitigatie en kijken we met de kids wat we kunnen doen om klimaatverandering tegen te gaan.

Het klimaat verandert, Zeeland verandert mee

Sinds 2024 hebben we een nieuwe les in ons aanbod geïntegreerd, een les die inzoomt op klimaatadaptatie in stad en dorp. Tijdens deze les mogen de kinderen een adviesbureau vormen en leren ze meer over voorkomen van wateroverlast door aanpassingen in de gebouwde omgeving a.d.h.v. de klimaatwatertafel. Maar ook leren ze meer over hittestress en over biodiversiteit. We willen deze les extra onder de aandacht brengen in 2025.

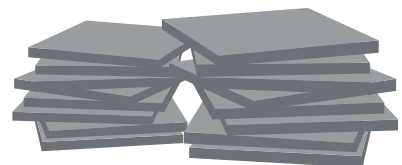
Ook zijn we actief in het provinciale programma van 'Het klimaat verandert, Zeeland verandert mee' en haken we aan op actuele ontwikkelingen vanuit dat programma. Tegels wippen van je schoolplein draagt natuurlijk ook bij aan klimaatbewustzijn!

In lijn met RES: no-regretmaatregelen, aanschaf isolatiekist

Bovendien zijn we bezig om ons lesmateriaal rondom de energietransitie weer te updaten. We hebben een gastcollege ontwikkeld in samenwerking met de partners van de RES/ZEa, deze wordt in 2024 vernieuwd en aangepast aan de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie. En ook hebben we onze isolatieleskist geüpdatet met een biobased module. Dat betekent dat we ook biobased materialen toevoegen aan de leskist en hier een extra opdracht bij hebben geschreven voor de kinderen gericht op de ecologische isolatiematerialen. Zo nemen we de jeugd mee in de klimaatuitdagingen waar we als samenleving voor staan.

Aansluiten bij het Energiehuis

We sluiten met onze educatiematerialen zo goed als mogelijk aan bij het Energiehuis. Zo passen we onze warme truien quiz aan op basis van de informatie uit het Energiehuis en met voorbeelden van partners vanuit het Energiehuis.



Resultaten voor budgetsubsidie

- ✓ Verzorgen uitleen, transport en controle van (les)materialen op gebied van klimaat en energie
- ✓ Ondersteuning bieden aan scholen die bezig zijn met duurzaamheid
- ✓ lesmaterialen aanbieden vanuit het programma klimaat en energie
- ✓ Coördinatie en uitvoering van een beperkt aantal gastlessen op het gebied van klimaat en energie en SDG's (Sustainable Development Goals/duurzaamheidsdoelen).

Resultaten buiten budgetsubsidie (uit te voeren mits voorzien van projectfinanciering)

- Organiseren Dag van de Duurzaamheid
- Organiseren activiteit(en) tijdens Zeeuwse Klimaatweek
- Organiseren van Warme Truiendag + aanpassing quiz op basis van Energiehuis
- Aansluiten bij het NK Tegelwippen
- Organiseren circulaire fietstocht langs bedrijven in Zierikzee voor het Voortgezet Onderwijs
- Opzetten van gastles rondom circulaire economie
- Uitvoering geven aan duurzame school van de toekomst



Thema Afval en circulair

Als NME delen we het thema afval op in twee delen:

- ✓ Zwerfafval
- ✓ Afval scheiden en recycling

Zwerfafval is al het afval dat rondslingert op plekken die daar niet voor bestemd zijn, bijvoorbeeld op straat, in de berm, op het strand of in natuurparken. Het is gewoonlijk afval dat daar door menselijk handelen (bewust of onbewust), door nalatigheid, of door natuurkrachten (zoals water en wind) terechtgekomen is.

In samenwerking met partners van het eiland en onder de vleugels van de gemeente Schouwen-Duiveland is er een campagne ontwikkeld om aandacht te vragen voor zwerfafval. De campagne leus heet: Zuunig op Weze. In deze campagne laten we zien dat een schone, mooie gemeente zonder zwerfafval een taak en verantwoordelijkheid is van iedereen: kinderen - volwassenen, inwoners – bezoekers, particulieren – groepen, organisaties – ondernemers. Iedereen kan helpen om Schouwen-Duiveland mooi en schoon te houden en onze verantwoordelijkheid te nemen om de plastic soep in de zee te voorkomen. Als NME zetten we vol in op bewustwording en handelingsperspectief. Wat kan ik zelf doen om bij te dragen aan vermindering van zwerfafval. Dit doen we voor alle doelgroepen.

Vanuit het programma Schoon Zeeland – gefinancierd met projectfinanciering vanuit de gemeente Schouwen-Duiveland- werken we samen met de andere vier Zeeuwse NME-centra op het thema afval. Zo hebben we in 2024 gezamenlijk geïnvesteerd in zwerfafval escaperooms. Met projectfinanciering vanuit de gemeente en een impuls mobiliteit hebben we de opruimfietsen een elektrische en niet-elektrische opruimbakfiets kunnen kopen ter ondersteuning van opruimactiviteiten en gastlessen op de scholen. Voor de doelgroep onderwijs geven we afvalgastlessen met bijbehorende opruimacties op school. Ook verzorgen we opruimexcursies naar natuurgebieden. In 2025 willen we ook weer verder gaan met de speciale plastic soep-expeditie op de Oosterschelde op zeilschip de Vrijbuiters.

Afval scheiden

Naast afval opruimen is het ook belangrijk om afval te voorkomen en afval te scheiden. Het is belangrijk dat afvalscheiding structureel terugkomt op school. Als je in de pauze fruit gegeten hebt, dan gaat het in de GFT-bak of in de compostbak. Plastic gaat apart en papier gaat apart. Een kledingcontainer voor textiel. Door dit dag in, dag uit te herhalen slijt je er een gewoonte in bij de leerlingen. In 2024 doen we een inventarisatie onder de scholen hoe de afvalscheiding nu geregeld is en wat de wensen zijn. In 2025 gaan we aan de slag met wat we tijdens deze inventarisatie hebben opgehaald. Onze afvalambities reiken eigenlijk nog verder dan alleen scheiden: afval is ook een grondstof en kan weer opnieuw gebruikt worden, dit onderwerp komt terug in ons nog te ontwikkelen circulaire economie-aanbod.



Voortgezet onderwijs

We organiseren voor de eerste klassen de snoeproute (VO). Tijdens deze actie gaan groepjes leerlingen afval inventariseren, analyseren met behulp van een speciale afval-app en uiteraard ook het afval opruimen. Voor de tweede klassen van het VO organiseren we de afvalfietstocht, deze is in 2022 opnieuw ontwikkeld tot een circulaire fietstocht waarbij groepjes leerlingen bij bedrijven langsgaan om meer te horen hoe zij omgaan met duurzaamheid en circulariteit (zie thema circulariteit). Bij voorkeur breiden we dit uit naar de derde klassen met een plastic soep vaartocht.

Resultaten voor budgetsubsidie

- ✓ Verzorgen uitleen, transport en controle van (les)materialen op gebied van afval
- ✓ Beperkte ondersteuning bieden aan scholen die bezig zijn met recyclen en afval
- ✓ lesmaterialen aanbieden vanuit het thema afval
- ✓ Coördinatie van een beperkt aantal gastlessen op het gebied (zwerf)afval

Resultaten buiten budgetsubsidie (uit te voeren mits voorzien van projectfinanciering)

- 📄 Snoeproute voor VO
- 📄 Circulaire fietstocht voor VO
- 📄 Plastic expeditie op de Oosterschelde voor bovenbouw BO en VO
- 📄 Gastlessen op basisonderwijs midden- en bovenbouw over zwerfafval met gekoppelde opruimactie en organiseren van opruimacties
- 📄 Uitvoering geven aan project afvalvrije scholen
- 📄 Uitvoering geven aan duurzame school van de toekomst





Natuur(beleving)

Als NME-centrum willen we jongeren aan de hand nemen en laten ervaren hoe fijn het is om buiten te zijn. Je ziet, voelt, proeft, hoort.... Bovendien is buiten zijn goed voor de ontwikkeling van je zintuigen maar ook voor sociale vaardigheden en voor je creativiteit. Natuurbeleving zorgt voor rust en ontspanning.

NME heeft heel veel (les)materialen rondom het beleven van de natuur. Van slakken, onderwaternatuur, de gehele Oosterschelde Leerlijn, kriebelbeestjes, bijen en vlinders. Als NME SD hebben we veel leskisten over onze prachtige natuur. Van het schoolplein, tot de sloot in de buurt tot aan langs de Oosterschelde, Grevelingen of Noordzee. Natuurbeleving is onze 'corebusiness'. In 2025 gaan we uiteraard verder met het organiseren en ondersteunen van natuurbelevingsactiviteiten en het uitlenen van onze leskisten en materialen. Want natuurlijk kun je iets vertellen over de natuur in een klaslokaal maar je beleeft de natuur pas echt als je buiten bent. Hoe fijn is het dan dat je bij NME terecht kunt voor 30 verrekijkers, loeppotjes, zoekkaarten, microscopen, spotting scopes, onderwaterkijkers, aquariumbakken, afvalgrijpers, handschoenen, hesjes of visnetten. Zo kun je met heel je klas op pad en de materialen worden op school bezorgd.

Groene Schoolomgeving

Als NME-centrum vinden we het belangrijk dat alle schoolgaande kinderen de mogelijkheid krijgen om naar buiten te gaan en te leren over natuur en milieu. Hoe fijn is het als de meeste van deze lessen/momenten gewoon plaats kunnen hebben op het groene schoolplein. Natuur om de hoek. Dat willen we bereiken door uitvoering te geven aan onze droom: alle schoolomgevingen inclusief het onderwijsaanbod in Schouwen-Duiveland de komende jaren vergroenen onder aansturing en met ondersteuning van een kern- en stuurgroep. Naast vergroenen gaan we ook verder met het investeren in schooltuinen en schooltuinonderwijs. Op een vergroend schoolplein en in de schooltuin komen onze lessen en lesmaterialen letterlijk tot leven.

Gastlessen en excursies

Verder sporen we scholen aan om er lekker op uit te trekken, dichtbij op het schoolplein of een parkje of sloot in de buurt of wat verder weg naar de Noordzee, Oosterschelde, Grevelingen of een ander mooi natuurgebied. We communiceren en sluiten aan bij bestaande dagen als: de nationale vogeltelling, bijentelling, slootjesdagen, buitenlesdagen. Zo kan een school aanhaken op een thema waar zij op dat moment mee bezig is. Als NME SD ondersteunen we scholen met materialen, leskisten, excursies en gastdocenten. Ook in 2025 hopen we onze succesvolle samenwerking met de imkersvereniging voort te zetten. Ook dit jaar willen we weer de imkerlessen in de klas organiseren. Ook zijn we weer uitgifte punt van 'the pollinators' en roepen we scholen op om ook mee te doen met de campagne van 'Voer de bij bij'. Daarnaast hebben we in 2024 een duo gastles voor het Groene Strand opgezet met een binnenles op school en daarna een avontuurlijke buitenles op het strand.

Leerlijn Oosterschelde

Ontdekkend leren op en rond de Oosterschelde. Dat kan met de doorgaande leerlijn van groep 1 tot en met 8 met verschillende leskisten en activiteiten. De meeste voor buiten, een paar voor binnen. De leerlingen gaan aan de randen van de Oosterschelde op onderzoek uit. Stranden, getijdenbakken en dijken bieden een fantastisch buitenlokaal om op ontdekkingsstocht te gaan. En nog leuker is het natuurlijk om met een schip op ontdekkingsstocht te gaan. Zo verzorgen we vaartochten voor groep 5/6, gefinancierd door Nationaal Park Oosterschelde en excursies naar de getijdenbakken in Ouwerkerk en Bruinisse. Voor de bovenbouw organiseren we plastic soep vaartochten op de Oosterschelde. Benieuwd naar hoe zo'n vaartocht eruitziet? Bekijk dan dit filmpje dat hierover gemaakt is: https://youtu.be/C_z86AxKQ1U

In 2025 willen we ook aan de slag met nieuw lesmateriaal dat aansluit bij de getijdenbakken in Bruinisse en Ouwerkerk zodat klassen of andere groepen hier ook zelfstandig naar toe kunnen gaan.

Aansluiten bij en organiseren van activiteiten

- Oosterscheldeweek
- Geoweek
- Slootjesdagen
- Buitenlesdag Grevelingen
- Natuurwerkdag
- Boomfeestour
- Tuinvogeltelling en Bijentelling

Resultaten voor budgetsubsidie

- ✓ Verzorgen uitleen, transport en controle van (les)materialen op gebied van natuur
- ✓ Ondersteuning bieden aan scholen die bezig zijn met natuur en natuurbeleving
- ✓ Lesmaterialen en veldwerkmateriaal aanbieden vanuit het thema natuur
- ✓ Coördinatie van een beperkt aantal gastlessen op het gebied van natuur
- ✓ Communiceren en coördineren van natuurbelevingsactiviteiten en projecten gericht op onderwijs

Resultaten buiten budgetsubsidie (uit te voeren mits voorzien van projectfinanciering)

- Project vergroening schoolomgeving en onderwijsaanbod alle scholen Schouwen-Duiveland
- Communiceren en activiteiten organiseren rondom Oosterscheldeweek, Geoweek, Buitenlesdag Grevelingen, natuurwerkdag/ boomfeestour en tuinvogeltelling
- Organiseren van natuurbelevingsactiviteiten voor het onderwijs
- Organiseren van vaartochten Oosterschelde (regulier + plastic soepvaartochten)
- Uitvoering geven aan duurzame school van de toekomst

